

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы
шәһәр тибындагы Жәлил поселогы Советы

РЕШЕНИЕ
19.03. 2021 ел

КАРАР
№32

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә россия Федерациясе дәүләт урман фонды жиренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кермәгәнәшел үсентеләрне кисү тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Урман кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кермәгән «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә яшел үсентеләрне рациональ файдалану, саклау һәм янадан торгызу максатларында, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә кермәгән яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (pravo.tatarstan.ru) һәм «Сарман муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә «Интернет» мәгълүмат – телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында (sarmanovo.tatarstan.ru) урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Жәлил шәһәр тибындагы
поселогы Советы Рәисе

Р.Ә. Кәримов

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Советының 19 март 2021 елның 32 номерлы карарына кушымта

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә кермәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында НИГЕЗЛӘМӘ

Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Гражданлык кодексының 15 статьясы, Россия Федерациясе Урман кодексы, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 61, 68 һәм 77 статьялары, халыкның экологик иминлеген тәмин итү максатларында «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә эшләнде һәм Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге (алга таба - жирлек) территориясендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик затларның һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кермәгән, яшел утыртмаларны кисү тәртибен билгели.

1. Төп төшенчәләр

Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

Яшел үсентеләр-агач, куак һәм үлән үсә торган табигый һәм ясалма үсемлек (шул исәптән парклар, скверлар, бакчалар, газоннар, чәчәкләр, шулай ук аерым торучы агачлар һәм куаклар).

Табигый территорияләр-бердәм географик (климатик) шартларда формалашкан жир рельефының, туфракның, үсемлекләрнең билгеле бер төрләрен үз эченә алган хужалык эшчәнлеге белән кагылмаган яисә аз кагылган территорияләр.

Яшелләндерелгән территорияләр - табигый барлыкка килгән үсемлекләр участоклары, ясалма яшелләндерү объектлары (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге жирләренә 50 проценттан да ким булмаган өлеше үсемлекләр капламы белән мәшгуль булган аз төзелгән участоклары.

Урман территорияләре-төрле функциональ билгеләнештәге табигый территорияләр участоклары, алар табигый урман үсемлекләре белән капланган.

Агач -яңа утыртылган үсентеләрдән тыш, диаметры ачык беленеп торган кимендә 5 см кәүсәле, 1,3 м биеклектәге үсемлек.

Куак - туфрак өслегеннән үк тармакланган, күпьяеллык күпкәүсәле (агачтан аермалы буларак) үсемлек.

Үлән капламы-газон, табигый үлән үсемлеге.

Әрәмәлекләр - нинди дә булса урында кие булып үсә торган үсемлекләр, куаклар.

Яшел массив-бердәм идән барлыкка китерүче 50 данәдән дә ким булмаган (15 яшьтән өлкәнрәк) агач үсә торган территория участогы.

Яшел үсентеләргә зыян китерү - аларның үсешен туктату, шул исәптән ботакларга, тамыр системасына механик зыян китерү, тамырның бөтенлеген, тере туфрак катламын бозу, яшел үсентеләрне яисә тамыр зонасындагы туфракны зарарлы матдәләр белән пычрату, ут төртү яки башка йогынты ясау.

Яшел үсентеләрне юк итү - яшел үсентеләрне кисү яки башка зыян китерү, аларның үсешен туктату.

Компенсацион яшелләндерү - 2 коэффициентлы белән юк ителгән яки зарарланган яшел утыртмаларны яңадан житештерү.

2. Яшел үсентеләрне саклауның төп принциплары

Жирлек территориясендә үсә торган яшел үсентеләр саклагыч, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм сакланарга тиеш.

2.1. Жирлек территориясендә (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш) урнашкан барлык яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) сакланарга тиеш.

2.2. Жирлек территориясендә яшел үсентеләрнең сакланышын һәм үсешен тәмин итү буенча бурычлар йөкләнә:

2.2.1. оешмаларга үзләре белдергән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән участокларда - әлегә оешмалар житәкчеләренә;

2.2.2. милектәге яки арендага алынган участокларда-юридик затларга, милекче гражданнырга яки арендаторларга.

2.3. Яшел утыртмалар урнашкан жир кишәрлекләренә милекчеләре, кулланучылары һәм арендаторлары яшел утыртмаларның сакланышын тәмин итәргә, яшел үсентеләрне тиешенчә карарга тиешләр.

2.4. Әлегә Нигезләмә, милек рәвешләренә карамастан, Жирлек территориясендә агач-куак кисүгә бәйле проектлау, төзелеш, ремонт һәм башка эшләр алып баручы гражданнырга һәм оешмаларга кагыла.

2.5. Жирлек территориясендә хужалык, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм әлегә Нигезләмәдә билгеләнгән яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла.

2.6. Жир участогын сайлау акты, төзелеш, хужалык һәм башка эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документларында яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм дөрес белешмәләр һәм проектлана торган объектның яшел утыртмаларга йогынтысын тулы бәяләү булырга тиеш.

2.7. Яшел үсентеләр яшәешен тәмин итү белән бергә яшел территорияләренә һәм яшел массивларны куллану рөхсәт ителми.

3. Яшел үсентеләр ,агачлар, куаклар кисү тәртибе

3.1. Жирлек территориясендә яшел үсентеләрне үз белдеге белән кисү тыела.

3.2. Жирлек территориясендә агач һәм куаклар кисү рөхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рөхсәт Жирлек башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

3.3. Яшел утыртмаларны кисүгә рөхсәт алу өчен мөрәжәгать итүче Жирлек башкарма комитеты житәкчесе исеменә билгеләнгән рәвештә (1 нче кушымта) хат-заявка бирә, анда утыртмаларның саны, исеме, аларның торышы, чикләнгән кисү үткәрелү урыны һәм аны нигезләү күрсәтелгән булырга тиеш. Гаризага түбәндәге документлар теркәп бирелә:

3.3.1. Шәхесне раслаучы документлар;

3.3.2. Вәкилнең вәкаләтләрен раслаучы документ (әгәр мөрәжәгать итүче исеменнән вәкил эш итсә);

3.3.3. Кисәргә тиешле яшел үсентеләр белән якындагы корылмаларга яки башка юнәлешләргә кадәр жир кишәрлеге схемасы;

3.3.4. Жир кишәрлеге Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында теркәлмәгән булса, жир кишәрлегенә хокук билгели торган һәм хокук раслый торган документларның расланган күчермәләре;

3.3.5. Россия Федерациясе салымнар һәм җыемнар турындагы законнары нигезендә түләнергә тиешле салымнар, җыемнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар, процентлар түләү буенча бурычлар булу (булмау) турында белешмәләр авария хәлләренә бәйле очрактар өчен бирелми (билгеләнә);

3.3.6. Биналар һәм корылмалар төзегәндә габаритларга эләгә торган яшел үсентеләр киселгән очракта, расланган проект документлары;

3.3.7. Кисү эшләре кагыла торган территорияләренең хужалары белән яшел утыртмаларны кисү һәм күчереп утырту шартларын килештерү;

3.3.8. Үсентеләрне утыртканда яки күчереп утыртканда инженер челтәрләре вәкилләре белән жир эшләрен башкаруга ордер ачу белән килешенде.

3.4. Жирлек башкарма комитеты гариза-хат килгәннән соң, гариза бирүчегә әлегә төр эшләрен башкару өчен рөхсәт алган махсус оешмага мөрәжәгать итәргә киңәш итә:

3.4.1. яшел утыртмаларның исәп-хисап исемлегә;

3.4.2. агач-куак үсентеләренең санын, төрен, категориясен билгеләү максатыннан төзелә торган яшел утыртмаларны табигый техник тикшерү акты;

3.4.3. киселгән агач өчен бәяне (түләүләренә) исәпләү. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2007 елның 22 маендагы 310 номерлы карары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләрен башкару гариза бирүче хисабына башкарыла.

Рөхсәтнең гамәлдә булу срогы-90 көн.

3.5. Жирлек башкарма комитеты гариза бирүче хат-гаризасы, яшел үсентеләрне техник тикшерү акты, киселгән агач өчен түләүне (түләүне) исәпләү нигезендә Жирлек башкарма комитеты житәкчесенә Жирлек территориясендә яшел үсентеләр кисүгә рөхсәт турындагы күрсәтмәсе проекты эзерли.

3.6. Эшләрен башкаруга рөхсәт алган очракта, мөрәжәгать итүче әлегә Нигезләмә нигезендә яшел үсентеләр кискән өчен түләүләренә кертергә һәм компенсацион яшелләндерү тәртибен раслаучы документларны тапшырырга тиеш.

3.7. Агач һәм куак кискән өчен түләү гариза бирүче тарафыннан Жирлек бюджетына күчерелә.

3.8. Яшел үсентеләрне кисү эшләре билгеләнгән нормаларга һәм кагыйдәләргә туры китереп, гариза бирүче акчасы хисабына башкарыла. Агач кисү бары тик аттестацияләнгән белгечләр генә рөхсәт ителә.

3.9. Киселгән яшел үсентеләрне һәм киселгән калдыкларны егу, раскряжевка, төяү, чыгару эшләре башланган көннән өч көн эчендә гариза бирүче хисабына башкарыла. Киселгән яшел үсентеләрне һәм эш урынында киселгән калдыкларны саклау тыела.

3.10. Территориянең кисү урынына якин урнашкан территориядә газон, яшел үсентеләр зарарланган очракта, эшләр башкаручы, территориянең хужасы һәм контроль органнары белән алар компетенциясе чикләрендә килештереп, әмма зыян китерелгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыйча, аларны мәжбүри рәвештә торгызу эшләрен башкара.

3.11. Агач кискән өчен түләүне башкармыйча гына, агач һәм куаклар кисү Жирлек башкарма комитеты тарафыннан түбәндәге очракларда хәл ителергә мөмкин:

3.11.1. үткөрү кисү тәрбияләү, санитар кисүләр һәм реконструкция яшел үсентеләр;

3.11.2. авария һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капитал инженерлык корылмаларын ремонтлау;

3.11.3. торак һәм жәмәгать биналарында ут режимын бозучы агач һәм куакларны кисү, әгәр дәүләт санэпидемнадзор бәяләмәсе булса;

3.11.4. авария тудыра торган (жимерелү куркынычы тудыра торган) агач һәм куакларны кисү.

3.12. Югарыда күрсәтелгән очракларда яшел үсентеләр кисүне гамәлгә ашыручы мөрәжәгать итүчегә Жирлек башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсацияле яшелләндерүне үткәрергә кирәк.

3.13. Авария хәлендәге, коры һәм куркыныч тудыручы яшел үсентеләр 2 нче кушымта нигезендә акт буенча комиссия тикшерүе нигезендә киселә.

3.14. РФ Урман кодексының 20 статьясы нигезендә, хужалык эшчәнлегә нәтижәсендә яки жир кишәрлегендә аны граждандан яки юридик затка милеккә тапшырганнан соң барлыкка килгән агач-куак үсемлекләре аның милке булып тора, аның үз теләге белән файдалана һәм эш итә.

3.15. Яшел үсентеләрне санкциясез кисү яки юк итү дип таныла:

3.15.1. рөхсәтсез яки рөхсәт белән, әмма рөхсәттә күрсәтелгән кишәрлектә, санда һәм рөхсәттә күрсәтелгән токымнар булмаган агачларны һәм куакларны кисү;

3.15.2. ут төртү яки ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агач һәм куакларны юк итү яки зыян китерү;

3.15.3. кәүсәне божралау яки төпләү (подсечка);

3.15.4. үсә торган агачларга һәм куакларга үсешне туктату дәрәжәсенә кадәр зыян китерү;

3.15.5. агач һәм куакларга агынты сулар, химик матдәләр, калдыклар белән зыян китерү һ. б. шундый;

3.15.6 Кору-сары агачларны рөхсәтсез кисү;

3.15.7. үсә торган агачларны һәм куакларны башкача зарарлау.

3.16. Дәүләт урман фондында булган агач һәм куакларны кисү махсус вәкаләтле дәүләт органнары тарафыннан бирелгән рөхсәтләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.17. Әлеге Нигезләмәне бозып, агачларны һәм куакларны юк итү үзирекле кисү булып тора һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм җинаят җаваплылыгына тартылырга тиеш. Әлеге Нигезләмә кагыйдәләрен үтәү Жирлек территориясендә барлык гражданныр, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәҗбүри.

4. Компенсацион яшелләндрү

4.1. Компенсацион яшелләндрү рөхсәт ителгән агач кисү, законсыз рәвештә яшел үсентеләрне зарарлау яки юк итү очракларында гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндрү агачлар, куаклар һәм газоннар утырту өчен туры килә торган, әмма яшел үсентеләрне зарарлау яки юк итү факты ачыкланганнан соң бер елдан да соңга калмыйча башкарыла.

4.2. Компенсацион яшелләндрү гражданнырның яисә юридик затларның мәнфәгатләрендә яисә аларның хокукка каршы гамәлләре нәтижәсендә яшел үсентеләр зарарлану яки юкка чыгу очракларында, аларның акчалары исәбенә башкарыла.

4.3. Әлеге Нигезләмә нигезендә, яшел утыртмаларга китерелгән зыян табигый формада кайтарылырга тиеш - компенсация рәвешендә яшелләндрү: юк ителгән яшел утыртмаларны 2 коэффициенты белән яңадан торгызу.

5. Яшел үсентеләрне шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда саклау

5.1. Жирлектә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәү белән алып барыла.

5.2. Яшелләндрелгән территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндрелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре аларның максатчан билгеләнешенә бәйлә булмаган төзелеш һәм кулланылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр биләгән жир кишәрлекләрендә төзелешне оештырганда, проект документларында киселергә тиешле яшел үсентеләрне бәяләү булырга тиеш. Бу очракларда зыянны каплау әлеге Нигезләмәнең 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә агач киселгән өчен түләүне алдан кертү һәм компенсация яшелләндрү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшмәкәрлек эшчәнлеген башкарганда яшел утыртмаларны саклау

6.1. яшелләндрелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сәүдә һәм башка эшкүарлык эшчәнлегә, Жирлек башкарма комитеты рөхсәтеннән башка эшкүарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Эшмәкәрлек эшчәнлеген яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда гамәлгә ашырганда шартлау куркынычы булган, ут куркынычы булган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел утыртмаларга зыян китерү яисә аларны юкка чыгару тыела.

7. Административ җаваплылык.

7.1. Әлеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы.

Россия Федерациясе дәүләт
урман фонды жирләренә
көрмәгән Сарман муниципаль
районының «Жәлил шәһәр
тибындагы поселогы»
муниципаль берәмлеге
территориясендә яшел
үсентеләрне кисү тәртібе
турындагы нигезләмәгә
1 нче кушымта

Сарман муниципаль районы
Жәлил шәһәр тибындагы
поселогы Башкарма комитеты
Житәкчесенә

_____
_____
_____
_____
(оешманың исемен күрсәтергә
яки Ф. И. О., адрес)

«Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә
агач-куак үсемлекләренә чикләнгән киселешенә ГАРИЗА

_____ жир кишәрлегендә
урнашкан агачларны, куакларны, агач-куак үсемлекләренә (кирәкчесенә астына
сызарга) кисүне рөхсәт итегез.

_____ (оешманың исемен яки Ф. И. О. исемен күрсәтергә һәм жир кишәрлегенә хокук
төрән күрсәтергә)

һәм _____ жирләрендә урнашкан
(торак пунктны күрсәтергә)

Жир кишәрлеге булу белән характерлана:

агач _____ берәмлек

куаклар _____ берәмлек

Жир кишәрлеген үзлөштөрү һәм төзекләндерү процессында агачны кискән өчен түләүне гамәлгә ашырырга һәм дендроплан нигезендә агач-куак үсентеләрен компенсация өчен утырту башкарырга йөкләмә алам.

_____ (Имза)
Ф. И. О

Дата _____

Кушымталар:

1. Беренчел-рөхсәт документлары.
2. Киселергә тиешле яшел утыртмаларның төрен һәм санын тамгалап, жир участогы планы.

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә РФ Дәүләт урман фонды жирләренә кермәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибе турындагы нигезләмәгә 2 нче кушымта

яшел үсентеләрне киселергә тиешле булуын тану турында
АКТ

Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Башкарма комитеты « _____ » _____

Комиссия составы:

1. _____

(Ф. И. О., вазыйфасы)

2. _____

(Ф. И. О., вазыйфасы)

3. _____

(Ф. И. О., вазыйфасы)

яшел үсентеләр тикшерелде.

Тикшерү нәтижәләре:

_____

_____

_____

_____

Нәтижә:

_____

_____

_____

Комиссия әгъзалары:

1. _____

(имза) (Ф. И. О)

2. _____

(имза) (Ф. И. О)

3. _____

(имза) (Ф. И. О)